

NIEUWSBRIEF

Coördinatie Regeling Waddenzee

In dit nummer

- Terugkoppeling BWO mei 2016 1
- Terugblik én kennismaking 2
- Startbijeenkomst CRW 'nieuwe stijl' 3
- Varia 3
- Eerste themabijeenkomst
- Vakbekwaamheid op Terschelling 4

Dit is de eerste nieuwsbrief over de CRW en het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) van 2016. Deze nieuwsbrief geeft achtergrondinformatie over het IBP-W en de toepassing daarvan in de praktijk.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de CRW.

Redactie: Kees van der Mark, Ron Veenstra

Met bijdragen van: Rien van de Ven, Hans Spiegelaar

Fotografie: Kees van der Mark

Vormgeving: Klaas Pot, Sagittarius Graphic Design

Druk: SMG Groep

Voor meer informatie over de CRW en bijdragen voor deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met Ron Veenstra (secretaris CRW) via:
T: 088 - 229 99 53
E: r.veenstra@vrfryslan.nl

CRW op het web:
www.vrfryslan.nl/crw

Terugkoppeling Bestuurlijk Waddenzee Overleg mei 2016

Het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO) sprak op 18 mei onder leiding van burgemeester van Ameland Albert de Hoop over een aantal onderwerpen. Met deze terugkoppeling willen we u op de hoogte brengen welke dat zijn en wat er is besloten.

De zaken die in het overleg ter sprake kwamen worden hieronder toegelicht.

Wadloopverordening

De Provincie Fryslân actualiseert momenteel de wadloopverordening. Ze doet dit mede namens de Provincies Groningen en Noord-Holland. De verordening wordt aangepast vanwege de Natuurbeschermingswet, die nu het onderdeel 'verstoring' regelt. De nieuwe verordening regelt naast onder meer de eisen aan de opleidingen ook de veiligheidsaspecten. De provincie en wadlooporganisaties bespreken samen met de CRW-vertegenwoordiger de invulling van de veiligheidsaspecten, ook als onderdeel van het opleidingsprogramma van de wadloopgidsen. De CRW verzorgt de afstemming met de Kustwacht, de veiligheidsregio's en betrokken gemeenten. Er wordt gekeken naar de grootte van de groepen, het verschil tussen groepen die alleen langs de kust lopen en groepen die al dan niet vaargeulen oversteken, meldingsprocedures (bijvoorbeeld via een app) en activiteiten die mogelijk niet thuishoren in het Waddenzeergebied. De gemeente kijkt naar de openbare orde en veiligheid, de provincie beoordeelt de ruimtelijke aspecten. Er is afgesproken dat de provincie het actualisatieproces afstemt met de verantwoordelijke burgemeesters en de gemeentelijke regelgeving (APV).

Veiligheid bieden, veiligheid krijgen en Ecologisch Spoorboekje

Dennis van de Veen, crisiscoördinator van Rijkswaterstaat, gaf een toelichting op de voortgang van beide onderwerpen. In verband met de tankopslag van VOPAK in de Eemshaven kwamen het programma Veiligheid bieden, veiligheid krijgen (VBVK) en het Ecologisch Spoorboekje (ES) tot stand. Vanuit dit project is geconstateerd dat veel verbeterpunten betrekking

hebben op de gehele Waddenzee. Oliebestrijding op de Waddenzee vraagt om een gebiedsgerichte strategie. Het ES bevat hoofdaanbevelingen die in verband met actualisatie opnieuw getoetst worden. Daarbij verschuift de focus van de vermeende 'bestuurlijke spaghetti' naar de wijze waarop operationeel bepaald wordt wat per eiland en per gebied gedaan kan worden. Samen met eilandgemeenten en natuurbeheerders wordt gewerkt aan deze gebiedsspecifieke aanpak. Per dreiging wordt duidelijk gemaakt welke acties nodig zijn. Hiervoor worden per eiland kaarten opgesteld, onder de aandacht van betrokken diensten gebracht en waar nodig ingebracht in de meerjaren-oefenplanning van de CRW.

Herziening CRW-structuur en bijeenkomsten Vakbekwaamheid

Het BWO stemde in met de voorgestelde aanpassing van de CRW-overlegstructuur. Naast het BWO is er nu een Tactisch Waddenzee Overleg (TWO) en zijn er twee vaste werkgroepen, naast twee tijdelijke themagroepen. De vaste werkgroepen zijn er op gebied van Vakbekwaamheid en Risico's, Planvorming en Procedures. De tijdelijke themagroepen houden zich bezig met de meldkamers en het opstappen van landhulpverleners op het water. Om de doelgroepen te informeren over de herziening van de structuur en de actualisatie van het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W), heeft het BWO ingestemd met het houden van vier themabijeenkomsten. Deze worden in 2016/2017 georganiseerd door de CRW-werkgroep Vakbekwaamheid, waarbij de doelgroep niet alleen wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen, maar ook nader kennis kan maken met de operationele taken van de betrokken partijen.

CRW-jaarverslag 2015 (inclusief afrekening)

Het BWO heeft ingestemd met het CRW-jaarverslag 2015 en de afrekening 2015. Het jaarverslag is inmiddels als PDF-document te vinden op www.vrfryslan.nl/crw en is in papieren versie toegestuurd aan de diverse partners.

Ron Veenstra, secretaris CRW

Terugblik én kennismaking

Rien van de Ven vertrekt per 1 september bij Veiligheidsregio Fryslân in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dat betekent dat hij ook zijn functie als waterfunctionaris Waddenzee neerlegt. Inmiddels is zijn opvolger, Hans Spiegelaar, al aan de slag. Op deze pagina aandacht voor de vertrekkende én de komende waterfunctionaris.

In het verleden is mij eens verzocht een cursus “Zoute veren” op te zetten voor veerbootbemanningen op de Waddenzee. Dat ik als werktuigkundige ooit nog stage had gelopen op de grote vaart bij rederij van Ommeren in Rotterdam kwam mij daarbij goed van pas. Later zijn daaruit de grote operationele oefeningen met veerboten, reddingboten, SAR-helikopters en CoPI voortgekomen. Dit was feitelijk de start van mijn betrokkenheid bij de ramp- en incidentbestrijding op de Waddenzee.

Tot 2010 was de CRW ondergebracht bij de provincies. Provincie Fryslân was aangewezen als trekker. Vanuit haar rol bezien was het logisch dat de focus toen vooral lag op de preparatie op rampbestrijding, met name op de bestuurlijke aspecten daarvan.

Op basis van adviezen die voortkwamen uit het project Waterrand is de focus meer verschoven naar ramp- en multidisciplinaire incidentbestrijding en vooral de operationele aspecten daarvan. De implementatie van die adviezen

Rien van de Ven

vielen samen met de overgang van de trekken de rol van de provincies naar de veiligheidsregio's. De toenmalige Hulpverleningsdienst Fryslân is verzocht die rol op te pakken.

Een andere aanbeveling van het project Waterrand was om voor de Waddenzee, het IJsselmeer en de Zuid-Hollandse en Zeeuwse Stroom waterfunctionarissen aan te stellen. De veiligheidsregio's en partners verzochten mij die rol voor de Waddenzee op te pakken. In Waterrand wordt over de rol van de waterfunctionaris gesteld: “Op een groot aantal terreinen ontbreken voor de waterfunctionaris de formele bevoegdheden. Hij kan derhalve niet aansturen maar slechts door regisseren bevorderen dat de juiste dingen gebeuren.”

Bij de start is, op basis van het eerste Incident Bestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W), een quick scan uitgevoerd onder de operationele diensten, meldkamers en betrokken bestuurders. Daarmee is in beeld gebracht in hoeverre de partijen kennis hadden van elkaars rollen, bevoegdheden en mogelijkheden. Waar dat tekort schoot zijn verbeterpunten geformuleerd. Dat verbeterplan is bestuurlijk vastgesteld en uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2014. De concreetheid van de verbeterpunten, het draagvlak in het veld en het besluit van het bestuur maakten het een waar genoeg om hiermee met u aan de slag te gaan. Met ondersteuning van Ron Veenstra, Dick Veen, Jan Regeling, Alwin van Beem, Maren Hendriks, Tina Lageweg en later Kees van der Mark, kortweg het CRW-bureau, hebben we een resultaat kunnen neerzetten waar ik trots op ben.

Na – zeg maar – ‘het aanleggen van de tuin’ moesten we omschakelen naar ‘het onderhouden van de tuin, voor delen met nieuwe aanplant’. Uit de evaluatie van de CRW begin 2014 valt af te leiden dat we in een nieuwe fase beland zijn. Daarbij blijken veel van de deelnemende partners gereorganiseerd te worden, deels ook ingegeven door bezuinigingen. Inmiddels is de structuur van de CRW hierop ingericht. Structuur is slechts een instrument, een hulpmiddel om het doel te bereiken. De mensen erin moeten het doen. Het is mooi om te zien dat die omslag, deels ook met nieuwe mensen, nu ook daadwerkelijk gemaakt wordt. Een van de eerste resulta-

ten was de themadag onlangs op Terschelling. Die dag viel weer te zien dat de diensten beseffen dat ze elkaar nodig hebben en hebben we weer ervaren dat samenwerken en over de eigen grenzen van eigen vermogens heen denken van groot belang is.

Ik wens u allen veel succes bij de verdere borging en doorontwikkeling. Het was mij een waar genoegen uw waterfunctionaris te zijn!

Rien van de Ven

De nieuwe beleidsadviseur Water bij Veiligheidsregio Fryslân – en daarmee ook waterfunctionaris Waddenzee – Hans Spiegelaar (1972) is goed bekend met de Waddenzee en het vakgebied veiligheid. Tot juli was hij algemeen commandant Bevolkingszorg bij de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Eerder was Hans werkzaam op gebied van onder meer openbare orde en veiligheid, rampenbestrijding, evenementenveiligheid en crisisbeheersing bij de gemeenten Den Helder (2012-2015) en Wieringen/Wieringermeer (2008-2011). Daarvoor was hij tien jaar wijkcoördinator en medewerker basispolitiezorg bij de politiekorpsen Noord-Holland Noord en Amsterdam-Amstelland en van 1990 tot 1998 werkte hij bij de Koninklijke Marine. Hans is daarnaast vrijwilliger en opstapper bij KNRM-station Den Oever. In 2013 studeerde hij af in de richting Integrale veiligheid aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Inmiddels hebben diverse bij CRW betrokkenen al nader kennisgemaakt met Hans tijdens de SAMIJ-bijeenkomst op Terschelling (5 juli).

Startbijeenkomst CRW ‘nieuwe stijl’

Leden van het Tactisch Waddenzee Overleg (TWO) en de daaronder vallende CRW-werkgroepen en -themagroepen kwamen op 25 mei bijeen in restaurant ‘De Marineclub’ in de haven van Den Helder. Daar spraken zij in het kader van de nieuwe CRW-overlegstructuur over de taken, plannen en werkzaamheden van het TWO en de werk- en themagroepen. Omdat waterfunctionaris Rien van de Ven vanwege dringende werkzaamheden niet aanwezig kon zijn, gebeurde dat onder leiding van Saskia van den Broek, hoofd afdeling Crisisbeheer van Veiligheidsregio Fryslân en TWO-lid. Behalve door Saskia werden de aanwezigen bijgepraat door Sophia Dingenouts van Rijkswaterstaat (voorzitter werkgroep Risico’s, Planvorming en Procedures), Berry Bruinenberg van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (voorzitter werkgroep Vakbekwaamheid) en Ron Corstanje van het Kustwachtcentrum (lid themagroep Meldkamers). Ook werd een eerste, voorlopige versie van de nieuwe CRW-film getoond.

Leden van het Tactische Waddenzee Overleg en de werk- en themagroepen bijeen in Den Helder.

Varia

Inzet Coördinator Incident Schip (CIS)

Nog niet overal is bekend dat de KNRM tijdens een incident een CIS-functionaris kan inzetten. Deze kan bij incidenten worden overgezet op het incidentschip en ondersteunt de bemanning bij het bepalen van een hulpvraag, het informeren van de Kustwacht en de coördinatie. In een volgende nieuwsbrief zullen we hier verder op inzoomen.

Aanlandingsplaatsen IBP-W geactualiseerd

Naar aanleiding van de actualisatie van het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) heeft Rijkswaterstaat alle aanlandingsplaatsen rondom het Wad opnieuw in beeld gebracht. Alle locaties geven op basis van duidelijke luchtfoto's een overzicht van de op- en overstaplocaties, steigers, locatie CoPI en routing, een omschrijving van het terrein, bereikbaarheid van lokale diensten, een noodlandingsplaats voor helikopters et cetera. De documenten zijn te downloaden op www.vrffryslan.nl/crw.

CRW-themabijeenkomst 8 november 2016

Na de bijeenkomst op Terschelling (zie pagina 4) organiseert de CRW-werkgroep Vakbekwaamheid de volgende themabijeenkomst op 8 november bij Meldkamer Noord-Nederland in Drachten. Daarbij wordt antwoord gegeven op vragen als: Wat gebeurt er bij opschaling op de meldkamer, in het RCC, het CoPI? En wat doen een CaCo en informatiemanager? De hoofddoelgroep bestaat uit medewerkers van de verkeersposten en meldkamers, het CoPI, havenbedrijven et cetera. Een vooraankondiging is inmiddels via de mail verstuurd. In 2017 volgen de andere twee bijeenkomsten in Den Helder en bij Groningen Seaports.

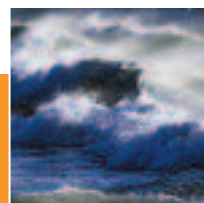
Bereikbaarheids- en alarmeringsoefening meldkamers

De meldkamers van Noord-Nederland (Drachten) en Noord-Holland Noord (Alkmaar), de Kustwacht en de Centrale Meldpost Waddenzee (Brandaris) beoefenden op 7 juni het proces melding en alarmering uit het

IBP-W. De alarmeringsoefening was een vervolg op de in 2015 en 2016 gehouden bijeenkomsten. Kernpunt was dat de meldkamers elkaar over een incident informeren en dat de centralist de juiste eenheden alarmeert. De uitkomst wordt gebruikt als input voor de volgende oefeningen.

Bijeenkomst havenmeesters

Bij incidentbestrijding op de Waddenzee of in de havens zijn de havenbedrijven een belangrijke partner. Op 11 of 25 oktober 2016 vindt de volgende scholingsbijeenkomst over de incidentbestrijding op de Waddenzee voor havenmeesters plaats. Daar worden ervaringen uitgewisseld, uitleg gegeven over de opschaling en komen de taken en bevoegdheden van de havenmeesters aan de orde. Neem bij belangstelling contact op met het CRW-secretariaat via crisisbeheersing@vrffryslan.nl.

Eerste themabijeenkomst Vakbekwaamheid op Terschelling

Vertegenwoordigers van bij de CRW betrokken organisaties kwamen op 5 juli naar Terschelling om zich te laten informeren over de laatste ontwikkelingen binnen de CRW en het IBP-W en nader kennis te maken met rol, taken en werkwijzen van de verschillende partijen. Een aantrekkelijk programma en maar liefst 120 deelnemers maakten deze eerste themabijeenkomst – van de vier die de werkgroep Vakbekwaamheid in 2016/ 2017 organiseert – tot een succes.

Na een wandeling van de Terschellinger haven naar het Maritiem Instituut Willem Barentsz (MIWB) – onderdeel van NHL Hogeschool en de centrale locatie in het programma van deze dag – en de ontvangst met koffie werd het ochtendprogramma geopend. Dat gebeurde door directeur MIWB Gerrit van Leunen en Els van Grol, directeur netwerkmanagement bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland (RWS NN). Vervolgens introduceerde Martijn van

Nieuwenhuijze de nieuwe CRW-film en lichtte hij het geactualiseerde IBP-W toe. In het spel '1 tegen 100' testten Karijn Munneke (Veiligheidsregio Groningen) en Sophia Dingenouts (RWS NN) op luchtige wijze de parate kennis van het IBP-W bij de aanwezigen. Winnaar Johan Bron van Meldkamer Noord-Nederland kreeg een heus certificaat en een overtocht voor twee personen naar Terschelling. Voor de lunch gaf lector Wierd Koops van NHL/MIWB nog een overzicht van rampen op zee en de lering die daaruit is getrokken.

Voor het middagprogramma doorliepen de deelnemers in groepen drie programma-onderdelen binnen één 'carousel'. De eerste bestond uit een bezoek aan de Centrale Meldkamer Waddenzee op de vuurtoren Brandaris, een toelichting bij de KNRM-coördinatievragen en uitleg over het Kustwachtcentrum, inclusief de verbinding tussen land en water. In de tweede carousel bezochten de deelnemers vaartuigen van politie, Rijkswaterstaat en

KNRM, speelden zij het oliebestrijdingsspel en kregen ze een toelichting op de relatie met het IBP Noordzee. De derde bestond uit een workshop operationele en bestuurlijke dilemma's, een bezoek aan de scheepssimulator van het MIWB – die ook werd uitgeprobeerd in een realistisch scenario – en een toelichting op incidentbestrijding en nieuwe ontwikkelingen door rederij Doeksen.

Voor waterfunctionaris Rien van de Ven was dit de laatste CRW-bijeenkomst voor zijn pensionering. Hij nam na afloop dan ook even het woord voor een terugblik (zie ook pagina 2) en Els van Grol bedankte hem voor zijn belangrijke rol binnen de CRW.

Navraag leerde dat deelnemers deze themabijeenkomst als nuttig ervaren. Op 8 november en in 2017 volgen nog drie CRW-themabijeenkomsten (zie 'Varia' op pagina 3).

De bijeenkomst telde 120 deelnemers

Het spel '1 tegen 100' in volle gang

Winnaar Johan Bron met IBP-W-certificaat

'Varen' in de MIWB-simulator

Workshop over dilemma's

Uitleg bij de KNRM-coördinatievragen

Meevaren met de KNRM-reddingboot

Het oliebestrijdingsspel

Bezoek aan de Brandaris